

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egész évre 10 ft. — kr.
Félévre 5 „ „ „
Negyedévre 2 „ „ „
Egy hónapra 1 „ „ „
Egyes szám ára 4 k.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy hősáros petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többszöri hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr.

Sine ira sed studio.

— A „D. H.” márcz 25—26-ki: „Nagyképűsködés” és „Három válasz” című cikkére. —

Habár a „Nagyképűsködés” nem olyan udvarias, lekötő elnevezés is hogy olyan hason című és tartalmú válasz adásra jogosítottaknak ne éreznők magunkat: mégis, hogy cikkünknek a fennebbi békés és tárgyilagosságot feltételező címet adtuk . . . annak oka jellemünkben, sőt talán életkorunkban is feltalálható. Mi nem profeszszionatus hírlapírók vagyunk, hanem „azért szólnunk mert hiszünk”. Hiszünk t. i. a debreczeni prote-táns egyetem eszméje nagy — s Debreczenben különösen eminens eszméje fontosságában, s annak megvalósíthatóságában; s mert így hiszünk, érzünk és akarunk: sajnálattal látjuk az ellentörekvést; s óhajtanók, hogy az elpazarolt erő inkább a fenséges eszme propagálásával a valósításra fordíttatnék.

D. — úgy látszik — hiába, mert (G) ur mer-ven beöltözött, a fegyver — nem — járható Dove — panczéba, mely az általa megsérteni, vagy épen megsemmisíteni szándékolt debreczeni polgárság ügyének mindenekfelett való védelméből nyeri nemcsak sérhetetlen voltát, hanem még megközelíthetlenségét is. Hiszen az egyetem általunk hangsúlyozott, minden-napias érdekeken is felülálló magasabb érdekét (G) ur dilemmának tekintve, azt mondja, hogy »senki nem kívánhatja, hogy annak a város érdekeit rendeljük alá, — elismerjük magasabb, de nem ekzisztenciális érdekeinek.« De (G) ur ezen dilemmába tévése a két nagy érdeknek, az a circulus vitiosus, a melyben egész egyetemi vitája forog. Mert azt már átkellett volna látnia, hogy az egyetem létesítése iránt buzgók, — nemcsak nem akarják a város, jobban mondva a Hortobágyi legeltetésben érdekelt városi polgárok ekzisztenciáját nem hogy megsemmisíteni, hanem csak megkárosítani is; sőt az egyetem létesítésének eszméjével kapcsolatban, mikor a Hortobágy javításának eszméjét is felvetik, előtérbe helyezik, megvalósítását sürgetik: akkor épen a polgárság érdeke, ennek magasabb kielégítése iránt buzognak. A két irányzat csak abban különbözik, hogy (G) ur az ősi primitív használat mellett a jelen álláspontján foglalta el merev pozícióját, ellenben az egyetemért buzgó párt egy szebb jövődől általi magasabb fejlődés lehetősége vagy szükséges követelményének is niveaujára emelkedett.

Ezt azonban (G) ur, az ő merev álláspontjához hiven „repülő képességű fantáziá”-nak nevezi; s azon zárkozott-

ságában mely az agrikultura vívmányait a szikes talaj javíthatóságát igazolva bizonyítólág előtte állhatott, vagy ha be-vártá volna Dr. B. B.-nek a „D. E.” márcz. 26—73 számában II. közlését maga elébe meggyőzőleg állíthatta volna . . . konokul tagadja. Igaz, hogy ő is szakértőkre hivatkozik e tekintetben, de hát azt az ő szakértőinek nyilatkozatát csakugyan messze tulszárnyaltak már, nemcsak a külföldi kedvező eredmény, hanem a hazai sikeres próbatételek is. Nemis szükséges hát ezért sem Tolnát Baranyát anyival kevésbé Hollandiát, Kaliforniát, Utaht bejárni, hanem csak kitekinteni egy kis fáradtsággal Debreczenből, vagy a „D. H.” szerkesztőségéből, vagy még csakis a gazdaszat terén előbb haladott praktikus irányu irodalommal lépést tartani. Ki nem halad, az elmarad.

Ne is vesztegessünk hát erre több szót. Akik az ősi primitív állapotok természetességében akarnak maradni hagyjuk azokat — a figefalevelek használatánál.

A mi a vallási kozmopolitizmust illeti erre (G) ur maga szolgáltatott okot — márcz 21-iki cikke, azon tételével „nem szeretjük kulturális kérdéseknél a felekezeti szempontokat előtérbe tolni; s hogy protestáns egyetem létesítésére nem Debreczen város, hanem a protestantizmus hiveinek aldozatkészsége van hivatva”. Mi azt mondtuk, hogy a város, a protestantizmus és az állam. A város hivatását megokoltuk Debreczen város prot. jellegével; a Magyarországon még mindig létező uralkodó vallási ténylegesség példájával: melyet (G) ur a debreczeni egyetem kérdésének vitásával nem akar összefüggőnek látni; pedig közvetve nagyon is tekintetbe vehető. Azt mondja, hogy a budapesti egyetem nem felekezeti jellegű; mi azt mondjuk, hogy ott van a r. kath. theol. fakultás; s azt mondjuk, hogy nekünk is kell prot. egyetemi theologiai fakultásunknak lenni; végül aztán márcz. 25-iki cikkében mégis, »óhajtja, hogy legyen debreczeni egyetem akár felekezeti jelleggel, akár enélkül“, csak hogy nem a főszámvevő által javasolt módon; végre még azt is elismeri, hogy Debreczen város rokon a protestantizmussal stb. stb. Ime meny-nyre közeledtünk mindamellett is, hogy (G) ur a Debreczen — a — r. cikket nem tartja okosnak! Lassan-lassan ha meg-egyezzünk a célban: nem lehetetlen megegyeznünk az eszközökben is; ki-vált ha még az is tekintetbe vesszük, hogy (G.) ur a debreczeni prot. egyetem

felekezeti irányzatát sem tartja olyan veszedelmesnek hogy prozelyta fogdosásban utazzék. De ha így egy véleményen van velünk, miért nehezteli, hogy mi azt, az ő nemszereti felekezetiségi kifogása ellen megnyugtató felhoztuk. Hiszen e megnyugtató sok kételyes lélekre ráfér; talán ő magára sem volt hatástalan!

Hogy az agrár-szocializmusnak meg van a programjában, — a mit a »D. H.« abban belefoglaltak mond, hogy az »a föld tulajdonjogának megszerzésére irányítja törekvését, melyet az általunk felhozott örökbérlet, természeténél fogva kizár — nem azt teszi, hogy az agrár-szocialisták földosztási programjának helyességét, jogosultságát, mely a tulajdon ellen tör: — elismerje e város és ennek birtokos polgársága, vagy a tulajdont védő törvény, s azt a szocialisták kedve szerint ki is elégtse; hanem, hogy a tulajdont és a munkát oly egészséges viszonyba hozzák, melyben a munka oda képesítse sikerét, hogy végeredményében tulajdont is szerezhessen. Erre pedig csakugyan jobb az örök, vagy hosszubérletben a munka produktív erejének tért nyitni. Azt talán senki sem feltételezi, hogy a bérlet, tulajdonszerzésre képesítő vagyonságában is meg — nem válhat a bérlettől s nem mehet át tulajdoni joggal megszerzett gazdaságába.

Az általunk — a Hortobágyból kiszakítható föld, — használat és jövelmezőbb módjának, a kisbérletbe adás — farm-rendszer — által felvetése ellen felhozott bérösszeg örökre és változhatlanul meg — vagy nem állapotása a szabályzat és a bérszerződés feltételeitől függ. Nem célszerű emelni a bérösszeget a viszonyok nem, — vagy csekély változásával, de ha nagy emelkedés mutatkozik: — lehet azt megfelelően emelni, valamint alább szállítani is. Ez a viszonyok változásának természetéből önként foly.

Dé a »D. H.«-nak van egy nagy fontossága kijelentése . . . hogy a »h o r t o b á g y i p u s z t a tulajdonjoga vitás stb.« Azt kérdezte Márt. 25-ki cikkében (G) ur, hogy ha láttuk a debreczeni viszonyok alól kikandikáló lólábat, azért még sem lépünk reá. Miért habozunk, ha láttuk? Hát bizony mi nem érezzük magunkat oly erőseknek, hogy a kemény patáju lólábra sikerrel léphessünk. — Hanem most megadja (G) ur, hogy legalább figyelmeztessük az erőset, például Debreczen város hatóságát, hogy a Hortobágy tulajdonjogát vitássá tevő szörny lábára, de nyakára is rá lépjen. — Mert a mi nézetünk határozottan az, hogy Debreczen város

Lapunk mai száma 12 oldalra terjed.

közföldjeinek birtokosa kizárólag Debreczen város, vagyis Debreczen város polgárságának összessége, mely mint jogi személy kezelését meghatározza, s jövedelme a város jövedelem forrását képezi, mely ismét a polgárság javára esik, mennyiben ennek hazáját, büszkeséget tartja fenn azon magas niveau, melyen Debreczen város hazánk legfőbb városa felett magasan áll. Ha az a közbirtok magán tulajdonba menne át, kérdezze meg a polgar: mi következne abból, hogy fedeztetnék Debreczen város nagysága fenntartás terhének óriás összege? Hát persze, hogy a polgárok zsebéből! De ne bizgassuk ezt a beláthatatlan rossz viszonyt, mely Debreczen városát és minden kultur intézetét, haladását száználmas helyzetbe hozná. El kell fordulni attól a gonosz intenciótól, mely Debreczen kiakarná vetkezteni képeiből, lényegéből. S azok kik oly nyomorult viszonyba akarnák süjjeszteni a várost, kik a „cape-rape“ elvénél fogva osztozni akarnának Debreczen város köztulajdonán, sem a régi Debreczen történetéből nem tudnak lelkesülni, meríteni, sem a mostani Debreczenért nem tudnak lelkesülni... azok nem az ő Debreczen város polgárainak utódai, hanem oly beszármazottak akik azt tartják, hogy minél előbb ki kell húzni a hasznát a miből lehet, azután odább álnak, kiknek: «ubi bene ibi patria». Ez az a lóláb, amely kikandál; erre kell ráhárítani, de hatékonyan úgy, hogy ne legyen kedve többé rugdalózni. Erre pedig mi is, (G.) ur is gyengék vagyunk. Még egy két szót.

(G.) ur vitamodorában nem tagadható hogy polemikus. De megjegyzéseiben czimezéseiben nem tartja tisztelben a

polemia tisztességét. Honnan és mi jogból meríti azt a szabadságot, hogy a sajtó terén a vitatermészetével járó nyilatkozásokat rágalomnak, s a nyilatkozókat rágalmazóknak minősíti.

A nyíltan sajtó terén tett vélemény nyilvánítás aligha megegyeznék a büntető törvénykönyvnek a rágalmazásról adott meghatározásával, amint azt (G.) ur lát-szik érteni és használja.

De a mikor — a — r. cikkét frázis halmaznak nevezi, ismét nem tudjuk, hogy frázis alatt mit akar érteni? Mert frázis — ha miként (G.) ur akarja érteni — üres szólam volna: akkor, mint az ő Mart. 21-ki cikkére adott reflexió szenvedne ürességben; de minthogy (G.) ur meg sem mellőzte, habár kelle-metlennek tartotta is a dr. B. B. okos cikke előtt és után — Mart. 25—26 — bőven kiterjeszkedni reá, — úgy látszik még sem volt üres szólam, mert akkor ő üres szalmát csepelt, — a mi mégis oktalanság dolog lett volna mint az én — általa okos s a ellen kezdőnek tartott cikkem. A közönség elébe adott cikkeknél azonban legilletékesebb bírálója az olvasó közönség.

Aztán a vélemény kicserélésének-célja — nem a közvélemény megtévesztésére számított orvítámas, hanem az az igyekezet, hogy győzzön a mi jobb: senki sem zárkozhat el egyedül népboldogító üdvözítő hiszemébe és abba, hogy őt megczáfolni nem lehet. Az olyanra a ki magát tökéletesnek tartja valóban kár is a szót pazarolni! Mi a felvett egyetemi kérdésben ehhez tartjuk magunkat, s nem pazaroljuk tovább jóakaratu szavunkat. Különbösen is a közvélemény már eddig megmérhette

a felhozott mellett vagy ellenérvek súlyát. Ohajtjuk hogy a közvélemény helyes irányt vegyen. De bukják meg bár most az egyetem eszmája a kivite-len: maga az eszme él éni fog, mert élnie kell; s mikor eljön az idő teljes-sége: a felebb emelkedő nemzedék fog hozzá felkönyörögni: „Bocsásd meg atyáink vétkeit, nem tudták mit csele-kesznek, mi kerünk szálj le hozzánk ami üdvözítésünkre“. És ez nem lesz a „D. H.“ által nekünk tulajdonított bűnti predikáció, hanem kérvénként istenország eljövetele!

Végezzünk egy tiszteletteljes figye-lmeztetéssel Debreczen sz. kir. város hatóságához. Bizonyos, hogy a székes te-rület megfelelő módon javítható; tehát rendeztesen be a nemes város egy, péld. 100 hold területű székes darabot a — Hortobágyból kísérleti telepnek, s alkalmazza ott az agrikul-tura által eddig már sikereseknek talált eszközöket. — Talán a földmívelési miniszterium is segélyére jön e tekintet-ben a városnak, mert hiszen a gazda-sági akadémiával lehet tanulságos össze-kötetésbe is hozni. E kísérlet rövid 6—8 év alatt kipróbálná, lehet-e és mi-ként czélszerű a Hortobágyot használ-hatóvá tenni. S ez talán az egyetem kér-désére is nagyobb, döntő súlylyal bírna, mint a mi vitatkozásunk.

a-r.

A képviselőház mai ülése. A képvise-lőház mai ülésén már déli 12 órakor megsza-kiadják a földmívelési költségvetés tárgyalas-at s következnek az interpellációkra adott mi-niszteri válaszok. Két interpellációra felel a

A „DEBRECZEN“ TARCZÁJA.

Félek az oláhtól.

Félek az oláhtól,
Jobban a lányától,
Félek azoktól a
Szép oláh fataktól!

Csillag a szempárjok,
Rózsa az orezájok,
Hej, nem jó, hej nem jó
Tekinteni rájok.

Hej sok jó legénynek,
Jó magyar legénynek,
Aki oda pillant,
Vége van szegénynek!

Ott feleji szivét,
Ott veszi felkét,
Oda megy, itt hagyja
Édes anyanyelvét...

Félek az oláhtól,
Az oláh fataktól;
Isten, magyar Isten,
Ments meg az oláhtól!

Igmándi Miklós.

Irodalmi divatok.

Irta és a Csokonai-kör f. hó 20-án tartott ülésén felolvasta

Dr. Gulyás István.
(Vége.)

Az angol és francia naturalismus egy-mással homlokegyenest ellenkező divatából szü-letett legújabb a verismus divata. En-nek hívei arra törekednek, hogy az igazat, az igazságot do gozzak fel köl eményeikben. A veristák, kiknek a francziáknál Bourget, Cop-pée, Guy de Maupassant, Sardou s felül med-dig Daudet, a főbb képviselői, a veristák szin-tén pessimisták, rossznak, haszontalanak, célt-nélkülinek tartják az életet s annak rajzában sokszor épenolyan kiméletlenül hurezolja-k a nyilvánosság elé a legintimebb dolgokat, akár csak a naturalisták. Ezek az írók is közönyö-sek, vagy legalább azok akarnak lenni, de eb-ben nem igen következetesek, amint szerin-tök teljességgel nem következetes maga az élet, a valóság se. A természetességnek még ők leginkább hívei, mert igazán belemarkol-nak az életbe s ami a kezökbe akad, leírják azt azon módon, amint találták. Ez a divat legjobban hasonlít az élethez. A veristáknál taláunk ártatlanságot, mely ugyan rendesen a számító szivtelenség áldozata lesz; becsüle-te séget, melyet kizsákmányolnak; ideális tö-rekvést, melyet megcsufol a világ; de tala-lunk a sok könyelmű, svihák társadalmi ala-kok közt hü szerelmest, igaz barátot, diadalra jutott igazakat is, amint azt az életben saját szemünkkel látjuk. Cs k egy lépés kell még s a verismusból igazi művészet lesz. Csak meg kell fiatalodnia az erzésnek, mely az írókat írni készíti. — Egy-egy verista költemény azt

a hatást teszi az olvasóra, mintha egy sokat élt ember naplójegyzetét olvasná, aki leple-zetlenül írja le mindazt a jót és rosszat a maga számára, ami átélte a'kálma volt. — A verista, mintha nem is regényt írna a közönség számára, hanem boheme paj-tásának mesélne pajtáshoz illő nyíltsággal és pongyolassággal. — A veristák kesernyesek, de nem keserűek, s a szomorú képeknél, melye-ket műveikben élénk tárnak, még fájdalma-sabb hatást kelt bennünk maguknak az írók-nak kétség esett lemondása. — Mintha azt mondanak, m'kor a rossz diadalát rajzolják: ez a rendes, ez az igazi sors a világon; s ha jók megmenekülnek, mintha hallanók az író fájdalmas szavát: ez csak szerencsés velet-len. — A veristák is nagyfontosságot tulajdo-nítanak a környezetnek, a sors kiszámíthatat-lan szeszélyeskedésének; sokat emlegetik a vért, az átöröklés tanát, melynélfogva, tulaj-donképen azt is örökségképen kapjuk, ami bennünk önnállónak, önünkhöz tartozónak lát-szik. — De mégis elismerik az egyént, az egyéniség visszaható erejét a környezetre. A verismus közel áll az angol naturalismu hoz, csak hogy hiányzik belőle a szeretet éltető me-lega, közel áll különösen az orosz naturalis-mushoz is, de szabadulni igyekszik annak tulzásaitól, határt nem ismerő pessimismusá-tól s különösen erkölcsitelenségé propagáló elemzési modorától.

IV.

Ime, mélyentisztelt közönség, ez volna nagyjából a legújabb párisi irodalmi divat történetének vázlata. E felolvasás természeté-ből folyik, hogy csak a legkimagaslóbb moz-zzanatokat érintettem, a végtelen változatra, különböző nepeknek és egyéneknek végbe ment

belügyminiszter, kettőre a pénzügyminiszter. Az előbbinek a válasza színészeti ügyekre vonatkozik, nevezetesen P a z m á n d y Dénesnek a kolozsvári nemzeti színház alapjának tárgyában és O k o l i c s á n y i Lászlónak B a r t ó k Lajos orsz. képviselőnek a nemzeti színháznál elfoglalt dramaturgi állástól való felmentése tárgyában tett interpellációira. — A pénzügyminiszter Kemény Pálnak az italmérési engedélyek kiadása tárgyában és S z l u h a Istvánnak a végrehajtásokkal zaklatott paksi szőlőbirtokosok érdekében tett interpellációira válaszol.

A földmívelési költségvetés első tételével, az úgynevezett általános tárgyalással sem fog végezni a képviselőház a husvét szünetidő előtt. Ma lesz ugyanis az utolsó ülés. Szólaszra pedig meg fel vannak jegyezve: K o l o z s v á r y Kiss István, K o s s u t h Ferencz, P a p p Elek, U r a y Imre, B e r n á t h Dezső, S z e m e r e Huba, O n o d y Géza, H e c k e n a s z t György és W i t t m a n n János; — legfeljebb hárman-négyen fognak azonban szólásjoggal élhetni, minthogy négy rendbeli interpelláció is van bejelentve.

Interpellációk. A mai ülésen S z e d e r k é n y i Nándor interpellálni fog az egri választás ügyében és bírálat alá veszi az egri anyakönyvi felügyelőnek a választás körüli elkövetett visszaéléseit. V i s o n t a y Soma országgyűlési képviselő pedig ugyancsak három rendbeli interpellációt fog a képviselőházban előterjeszteni. Egyet a kereskedelemügyi miniszterhez az ujvidéki posta- és távtelepítésnél tapasztalt szabálytalanságok, egyet az igazságügyminiszterhez az ujvidéki törvényszéki palota, egyet pedig a miniszterelnökhöz az összehívandó szerb egyházi kongresszus ügyében.

Összeférhetlenségi esetek. A földműve-

lésügyi tárca költségvetésének tárgyalása alkalmából több ellenzéki képviselő fel fog szólni a képviselőház állásának némely esetében való összeférhetlenségéről. — A földmívelési ügyi és más miniszteriumok tisztviselői közt is vannak többen, kik hol mint igazgatók, hol pedig mint választmányi tagok ipari és kereskedelmi vállalatokban működnek. Az ellenzék ebből folyólag indítványozni fogja, hogy oly esetekben, mikor a tisztviselői állás inkompatibilis az illető ipari vagy kereskedelmi vállalat természetével, — a tisztviselő, ha e vállalatban részt akar venni, köteles előbb az elfoglalt állásáról lemondani.

Fejérváry legújabb ügye. A honvédelmi miniszter ur egyre jobban belebonyolódik a kellemetlen ügyekbe. Tegnap megint támadt neki újabb ügye a képviselőházban. Huberth vezérőrnagy és dandárparancsnok ugyanis, a kit, mint a Szemecze-féle ügyben ítelt becsületbírósnak elnökét nyugalmaztak, levelet intézett Tóth Ernő országgyűlési képviselőhöz, melyben az ő ügyéről és eljárásáról Fejérváry által mondottakat helyreigazítja a levelet fölolvastatni kérte. Tóth Ernő föl is olvasta Huberth levelet, ki abban azt írja, hogy Fejérváry már akkor nyilatkozott a becsületbírósnak ítéletek megsemmisítéséről, mikor az akákat még nem is ismerte és hogy Fejérváry még azt is megakadályozta, hogy a királytól ő audienciát kapjon. A levél rendkívül kínosan érintette Fejérváryt s annak lecsújtó hatása alól azáltal igyekezett kibujni, hogy tagadott mindent s a Huberth leveleiben foglaltakat valótlannoknak jelentette ki. A képviselőházban nagy elképedést okozott egy dandárparancsnoknak és vezérőrnagynak ily könnyelmű módon való egyszerű meghazudtolása s Tóth Ernő nyomban ki is jelentette, hogy ezért Fejérváry illetékes részről meg fogja kapni az illó választ Nagy érdekűdéssel tekint most mindenki az ügy további fejleményei ele. És Debreczen szabad királyi város

törvényhatósági bizottsága ennek az urnak bizalmat szavazott. Nem szégyenlik magukat.

A megsértett képviselőház. Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter famózus napiparancsa, Horváth Gyula bejelentése folytán, mint a képviselőház mentelmi jogain ejtett sérelem, tudvalevőleg a képviselőház mentelmi bizottságához utasított. A mentelmi bizottság ezzel az ügygyel, értesülésünk szerint, ma d. u. 5 órakor fog foglalkozni. — Ellenzéki körökben együttes akciózt szándékoznak indítani azon esetre, ha a mentelmi bizottság olyan megoldást nem proponál, a mely a törvényhozás souverénitását a miniszteri példátlan tulkapással szemben megóvja. Ellenzéki részen rendkívül nagyfontosságú elvi kérdésnek tekintik Fejérvárynak ismeretes tiszti parancsát, nemcsak azért, mert a katonaságba a part politikai szellemét viszi be, hanem főleg azért, mert az a végrehajtó hatalomnak meg nem engedett és jogszűrtellességét jelenti a törvényhozás hatalommal szemben. — A husvét szünetek után, e tárgyban az ellenzék vezérférfiai értekezni fognak egymással és megállapítják a további teendőket. Debreczen mamekukjai mit szólnak ehhez?

A banktárgyalások. Az osztrák-magyar bank főtanácsa tegnapi ülésében a két kormányának a bankszabadalom megújításáról szóló azonos jegyzékére azt válaszolta, hogy egyelőre nincs abban a helyzetben, miszerint a vele kötött feltételek alapján egyezkedésbe bocsátkozzék, de hogy készségesen megkezdje a tárgyalásokat valamennyi fél részéről elfogadható megállapodások megtételé céljából

KÜLFÖLD.

Luenger megválasztása. Conservatív lengyel képviselő körökben elterjedt értesülés szerint Luenger megerősítése ügyében, azon esetre, ha újra megválasztanák Bécs polgármesterévé, Badeni miniszterelnök tegnapelőtt ő felségénél nyert audenciája alkalmából az

módosulásokra még csak rá se mutathattam. De hiszen előm csak is az volt, hogy általános tekintést adjak. Az is nagyon természetes, hogy ez irányok a maguk idejében nem kizárólagosan uralkodtak, sokszor egymással, többször egymás ellen küzdöttek, míg egyik a másikat le nem győzte. De a legyőzött irány is megmaradt, habár legyőzve is működött, amennyire érvényesülni tudott. Hogy a női divatból volt képpel illusztráljak: a krinolin divatának idején sem volt egyetlen minden krinolin, sőt azt is egészen bizonyosra lehet venni, hogy nem is mindenki hordott krinolint. Csak nők, kik a divattól való elmaradást a világtól való elmaradásnak tekintették volna. Vagy pl. a mai puffos ujjú derekak világában ki ne látta, hogy valamennyi van, mind különböző egymástól valamiben s talán nem volna lehetetlen olyan conservatív szellemű, hölgyet sem találni, a ki sima ujjakat hord, vagy legalább is nagyon mérsékelt puffadtságukat? Önként kínálkozik most annak a kérdésnek a felvetése: vajjon a mi nemzeti irodalmunk időnként milyen mértékben hódolt a különböző divatoknak; mert hogy bizonyos mértékben meg kellett a hatást éreznie, az egészen kétségtelen. Ez azonban messze vezetne s még jobban meghosszabbítaná talán már most is hosszúra nyúlt fejtegetésünket. Arra azonban néhány szóval — ígéretem szerint is — rá kell mutatnom, hogy a mai irodalmi divatok közül a mi irodalmunk mélyiket követi.

Ha végig tekintünk szépirodalmi lapunk közleményein, napilapjaink tárcáin, a hírlapi regényeken, újabb írónk munkáin; lehetetlen első tekintetre nem látni, hogy a mi irodalmunk is erősen magán hordja a naturalismus

színt. Nyugodtan mondhatjuk azonban azt is, hogy a Zola-féle naturalismusnak eddigé nálunk követője nincs, a mi talán leginkább olva-öközönységünk érdeme, mely a francia evnismus termékeiben egyáltalában nem tudná gyönyörűségét találni. De az Arany-korabeli szüzi tisztaságot, nemes idealismust is hiába keresük újabb írónknál. S úgy látszik, a közönység is jobban szereti a sensatiót, s ha be nem valja is, szívesen olva-s a francia izü pikanteriákat. Mert ha ez nem volna így, Herczeg Ferencz nem volna divatos író. Az a Herczeg Ferencz, a ki különösen Simon Zsuzsca regényében sok helyen megdöbbenő nyíltsággal tárgyal némely dolgokat, különösen a szerelemre tartozókat. Ugyancsak az ő felkapott lapjának, az »Uj idők«-nek írói gárdája sokszor nagyon is kétes értékű divatosságokkal kedve kedik olvasó közönységének. Csak kettőt említek fel. Az elmúlt év egyik novembri számának van egy közleménye, címe: A boldog het; szerzője Gárdonyi Géza. Az egész közlemény két testvérnek egymáshoz írott leveléből áll, két leánytestvérnek, kik egy napon mentek férjhez, s a házasságuk utáni első reggelen számolnak be egymásnak — a nagy közönység előtt — egy napos asszonyi tapasztalataikról. — A másik Szabóné Nögáli Jankának egy épen most folyó hosszabb elbeszélése, melyben a szerelem ugyancsak érdekese, mondhatni: az illetet mélyen sértő részletezéssel van tractálva. — Vagy ott vannak Kóbor Tamásnak, Pekár Gyulának, Morgenstern Gusztávnak a különböző fővárosi napilapokban megjelenő tárcái. Ott a Hét című szépirodalmi lapnak sokszor sikamlós, sokszor cynikus és megbotránkoztató közleményei. Mindezek a szép iránti teljes érzék-

lenségét, a morális érzék sajnálatos meglévedését s az arral való uszásnak kétségbevonhatlan bizonyítékait szolgáltatják. S ez annyival inkább fájdalmasan érinthet bennünket, mert ezt a mi irodalmunkban eddigelő nem igen tapasztalhattuk. Hiszen Kemény Zsigmond pl. Balzac hatása alatt állott, a Balzac pessimismusa minden munkáján látszik, feldolgozza a legkényesebb témákat; de jó izlése, finom érzéke megmenti őt attól, hogy botránkoztató legyen. Ha valamit elmond, okát adja lélekani motívumokkal magyarázza, nem úgy, mint a mai tarca- és novellairók, kik a meztelen botrányokat találják fel cynikus szemérmertlenséggel s úgy tüntetik fel, mintha azok nagyon természetes dolgok volnának.

Ezek az írók munkákkal a veristák közé tartoznak s így a mi mai irodalmi divatunk a verismus. Bomlasztó ereje ellen nehez a védekezés, mert nincs egyetlen egy a közönőség; kezében forgó kritikai lapunk sem; a közönőség magára van hagyva, kiszolgáltatva ez irány mindennapi ostromának s elvégre is: gutta cavat lapidem, mondja a latin közmondás: a csepp is kivájja a követ, ha folytonosan hull rá. Egyetlen eszköz irodalmi jóizlésünk megvédelmezésére nem a divat negligálása, mert az lehetetlen, hanem jobb írónk olvasásával való ellensúlyozása a divatnak. De van ezenkívül még egy igen erős vigasztalásunk: társadalmunk romlatlansága, erős erkölcsi érzéke, mely ha a divat csábjának elmentállni egészen nem tud is, rabszolgájává soha sem fog sülyedni.

Adja Isten, hogy mélyebb nyomok nélkül csapjon át felettünk ez áramlat s következzen utánna jobb, egészségesebb!

antiszemita néve kedvező döntés történt. Lueger két-égtelenül meg fogják erősíteni, a megerősítést azonban csak akkor tessék közzé, ha Ő felsége a millennárius ünnepekről ide visszatér.

Goluchovszky a milléniáról. Goluchovszky Agenor gr. külügyminiszter körlevelet intézett a bécsi diplomáciai képviselőkhöz. A körlevél a magyar kormány nevében szól és a lehető legmelegebb hangú esztelése Magyarország ezredéves ünnepélyének, ez ünnep nemzeti és európai fontosságának. A külügyminiszter felhívja ez ünnepre a figyelmet, meghívja a képviselőket ez ünnepekre és személyünkben természetesen az általuk képviselt hatalmakat is.

A kvóta tárgyalások. Az osztrák kvótabizottság tegnap tartotta második ülését. Beer dr. előadó felolvasta a magyar bizottsághoz intézendő üzenet javaslatát, melyben az osztrák kvóta leszállítást követelk. Az üzenet kiemeli, hogy a fogyasztásiadó reformja Ausztriára nézve két millió forint veszteséget jelent és hogy a megállapítandó százalékos aránynak nem szabad csupán annyiban átalakulni, hogy ezt a két millió forint veszteséget kárpótolja. A küldöttség többsége elfogadta ezt a javaslatot. Az ifjú csehek azt kívánták, hogy úgy a magyarok, mint az osztrákok kvótáját öven százalékban állapítsák meg. Az üzenetet magyarra fordítják és elküldik a magyar kvótabizottságnak.

A debreczeni egyetem és a „D. H.”

Debreczen, márczius 28.

Két ellentét, az első még most eszme (de remélem nem soká valóság lesz) melyért nem csak Debreczen, hanem az egész ország lelkesül; a másik már egy valóság, mely azonban sem eszme, sem elvet soha nem képviselt, de annál jobban biztosítva hiszi megélhetését a személyeskedés s a megrágalmazás tényésztésében.

Gily ur ezen valóság 171-ik számában meglehetősen indulatot fejt ki ellenem, leírja még azt is, hogy hol laktam; lássa Gily ur, bizony isten en soha sem kérdeztem senkitől hogy ön hova való, hol lakott, sőt azt sem, hogy kinek hívják, nekem ön irányában elég ajánlólevél volt, hogy önt Kutasi ur találta fel, Kutasi ur hozta ide és Kutasi ur a principálisa, ez gondolom, önre nézve elég megnyugtató s reám nézve elég irányadó.

Indulatának magas hevében egy lélekzet alatt legalább ötször látszik kétségbe vonni finansz kapacitásomat; na én ezzel soha nem dicskedtem, de nem is dicskedhettem, mert én Debreczenben csak egy finansz-kapacitást ismerek: Kutasi Imre urat, aki hagyja szabadon mozogni a szerkesztőjét, míg kilátása van hogy ezen szabadmozgás talán az előfizetők számát szaporítja, de ha ennek ellenkezője talál beállani, csak ugy eszedesen elbocsátja szerkesztőjét, nem csak azért, mert ő mint bűnbak nem akar szerepelni, hanem azért is, mert míg vacál az állomás, marad a kiadás, tehát lássa kérem, ez finansz kapacitás; én nem mondom, hogy Gily uron ez még mostanában meg fog történni, de elődei példájából lehet következtetni; azután megint nem kérjük egymástól: ki hova megyen és hol fog lakni.

Még egyben kívánom harcziaságát — és reméllem, ez sikerülni is fog — engesztelni és pedig az, hogy mikor én azt állítottam, mi képp a Hirlap ellene fog nyilatkozni eszmeimnek, ez vagy félre van értve, vagy én fogalmaztam tévesen, mert hát mint azok a félig meddig babonás emberek, ha az utcára ki-

menve először is zsidót vagy cigányt látnak, a napi szerencsésük előjelének tartják, ellenben ha bizonyos állásu egyént látnak, fűt dobnak utánna, hogy a szerencsétlenségét eltávolítsák maguktól, én is nagyon rossz ómennek tartottam volna, ha olyan egyének vagy pláne a Hirlap osztja nézetemet, kik vagy mely éppen nemes eszmékkel vagy elvi kérdésekkel legalább meggyőződésből soha nem foglalkozott.

Ha ön fáradságot venne magának biralat alá venni, kik cikkeit sugalmazták — én ösmerem őket — igazságot adna nekem e tekintetben, de hát önök is igazsága van: nem érdemesek a fáradságra, mert a magok neve alatt még irni sem mernek, nehogy szégyenednie kellene önmaguktól.

Kénytelen voltam ezt a kis kitérést tenni, azonban szívesen elvállalok mindent, el mindenféle rágalmat egy panaszhang nélkül csak Debreczen városában, Debreczen város dicsőségére emelkedjek fel a protestáns egyetem a millennium emlékére.

Nincsen bennem felekezeti gyűlölség: mert én még fiatalon láttam a debreczeni kistemplomba, hogy a r. kath. egyház papjai és világi urai mily lekesedett tapssal és eljenzéssel biztatták az ott összegyűlt protestánsokat a Thum Leo fele híres pátens elleni ellenszegülésre és még is protestáns egyetemet óhajtok nem csak azért mert magam is az vagyok, nemcsak azért, mert ami főiskolánk nem is lehet más, mert a milyen jellegű benne a theológia olyan jellegű az egyetem is; hanem azért mert, hazánk története lapjait forgatva — habár távolról sem akarom kétségbe vonni más vallásfelekezetűek hazafiságát, de a protestánsok mindig olyanok voltak, kikben sanyargatott nemzetem soha nem esz atkozott, volt elég bátorsága az abszolutizmus fénykorában katonai fedezet alatt elvetni a Thum Leo pátensét s ezzel halálos csapást mérni az abszolutizmusra.

Én hiszem, hogy még a más felekezetűek közt sincsen, ki legalább nyíltan ellene lenne a debreczeni protestáns egyetem létesítésének, csak a pénz miként előállításában van az emberek közt némi eltérés, mert még a debreczeni gazdákból összehívott értekezlet — melynek szakvéleményére oly nagy súlyt fektett Gily ur — a hortobágyi legelőt felosztatlannak tartván, a 10,000 hold föld kihalásának ellen tiltakozik (de hogy is ne tiltakoznának, mikor az ő jószágok legeli az egészet.) addig ám más gazdák más véleménybe vannak; de hiszen a városnak mint erkölcsi testületnek most is van ott négy darab területe, melyét a legeltek haszonbért kötelesek fizetni, mert ha ezt nem tennék, visszavenné a város s esetleg kiadná idegennek.

Én nem csak kívántam, de szükségesnek is tartottam, sőt tartom most is, a város mint erkölcsi testület és a lakosok közti jó egyetértést, de ezt soha sem kívántam úgy elérni, hogy őket követeléseikben, vagy merev magatartásukban biztatgassam, hanem megmondom a valót, rámutatok arra, mi természetesen be fog következni; így jártaks járnak merev magatartás mellett mással is, daczára annak, hogy most nem finansz kapacitás biztatja őket.

Én is súlyt fektetek az állat tenyésztésre, de az állatkinzást elítélem, kevesebb jószágot jobban tartani, sokkal több hasznot ad.

Én még most sem kívánok a Hortobágy birtoklásának jogi oldalához szólni, de aján-

lom, hogy olvassák meg Báthory Zsigmond, Erdély vajdájának 1588. márczius 30-án Fejérváron kelt, a Nagyerdő és Apafája nevű erdőkre és az ugynevezett Mátá földjére (az utóbbi 25—30 ezer hold a Hortobágyon) vonatkozó adománylevelét, mely VI-ik Károly által 1726. július 30-án megerősített, én azt hiszem, hogy ilyen okmány több felvilágosítást nyújt, mint a félrevezetők egész serege.

De hát indítványoztam én azt, hogy szaksítsanak ki a hortobágyi legelőből 10,000 hold földet és adják oda az egyetem részére? nem mondtam, hanem csak azt javasoltam, hogy a felesleg jövedelméből adjanak annyit, a mennyiből az egyetemet felállíthatjuk és ezt is csak addig adják meg, míg az egyetemet felállítják, bizony ez a felesleg odaadása megdicsőíti Debreczen városát, ugyszólván minden áldozat nélkül és több hasznot fog nyújtani, mintha akármi másba fektetnék a feleslegüket.

Vagy szükség van az egész területre minden évben? jó, hát emeljék fel a legelőbért még annyival, a mennyit most fizetnek, ezt könnyen megtehetik, nem csak azért, mert hazánkban még akkor is ez lesz a legolcsóbb legelő, hanem azért is, mert a legeltetésre jogot tartók kétharmadának illetőségét is az egyharmadrész használja.

Csak a feleslegből kérünk, és abból a feleslegből is csak kevés ideig; tíz-tizenkét év egy város életében nagyon kevés, de az ezen idő alatt felállítandó egyetem örök, s mint ilyen, ezer meg ezerszeresen fizeti vissza e város lakosainak a reá fordított kiadásokat.

Szabó József,
főszámvevő.

Kiss Aron milléniumi körlevele.

Debreczen, márczius 28.

Kiss Aron, a tiszántuli ev. ref. egyházkerület püspöke, az esperesekhez, az összes fő- és középiskolák igazgatóságaihoz a következő millenniumi körlevelet intézte:

Magasztos érzelmek — szívbéli benső öröm, lángoló hála és diadalérzet — hatják át kebleinket, midőn édes magyar hazánk ezredéves állami életének megünneplése kitűzött idejéhez, folyó 1896. évi május 9-ikehez közelünk. — És ezeket a magasztos érzelmeket, ugy is mint hazafiak, ugy is mint magyar ev. ref. egyházunk tagjai, büszke és jogos öntudattal érezzük.

Mert evang. ref. Egyházunk, megalapításától kezdve, magyar Hazánk jó és balsorsában híven osztozott. Együtt, egyszerre érezte vele viruló és szabad korszakainak áldásait, vagy egyszerre hordott vele rabbillincseket.

De hála a mi erős Istenünknek, a magyarak megtartó Istenének, a felettünk sokszor dörgött fellegekől lesújtó villámok nem oltották ki e nemzetből a létezőt.

Ezer szenvedés között, oly sok vizsály után is, megbűnhődve a multat és a jövődől megmarad a magyar nép s a magyar haza! Sőt a rábocsátott vészek s viharok alatt kifejldött, megerősödött anyagilag és szellemileg, testben és lélekben s felépítve a multak romjait, felküzdötte magát az európai művelt népek színvonaláig s ma itt áll, bemutatva szerényen ezredéves életét a bámuló világnak.

Itt vagyunk mi is — hazánk más-más

templomokban imádkozó népei közt — evangéliom szerint reformált vallásuk, a lelkiismeret, a vallás és a haza szabadságának oltáránál imádván azt a Mindenható Istent, ki édes magyar hazánkat egy ezredéven át megtartotta, megoltalmazta s boldog kilátást engedett, hogy fiainkat és leányainkat, fő-, közép- és elemi iskoláinkban versenyezve nevelhetjük ev. ref. anyaszentegyházunknak, az önzéstelen utógondolat nélküli tiszta hazaszeretetnek.

Itt vagyunk diadalérzettel s bár kevés számmal, de megnyugtató hittel, mert az ezredév dicső nagy munkáiból örökhöz képest, sőt örök felett kiveltük részünket, elveink igazságát elismerve a köztudat s ma már minden hatalomtól menten, bár segénységünk, anyagi erők gyöngeségével folyton küzdve — munkálhatjuk s ent Egyházunk s édes hazánk üdvét és boldogságát!

Vall. és közokt. m. kir. miniszterünk nagyméltóságú Wlassics Gyula ur, közölte vele mindazon rendeleteket, melyeket hazánk ezereves fennállásának, a közvetlen kormánya alatt álló összes fő-, közép és népiskolákban való megünneplése céljából végrehajtani kíván. (Lásd Hiv. Közlönyben.) Reményét fejezve ki, hogy mi is azonképen cselekedni készek lennünk.

Igen! Nagytisztelétű esperes és tekintetes igazgató urak! Ne legyen ebben közöttünk különbség. A közös célra egyesüljünk mi is, szabadon, függetlenül, lelkünk meggyőződéséből. Fogadjuk el a kitűzött időt és tartuk meg f. é. május 9-én millenáris iskolai ünnepségeinket. Én a fő- és közép-, illetve elemi iskolák számára ide zárok egy-egy tájékoztató „Utasítás”-t. Cselekedjenek azok szerint, hogy mindenütt egy szívvel lélekkel, tartuk s üljük meg az ezredéves ünnepélyt.

Majd aztán május 10-ike legyen az a nap, melyen az egész nép hazafiúi szent érzelmeikkel megyen a templomba, hogy ottan halálját a multért és segélykérő imát a jövőre kibuzogja Isten iránt s hogy lelkészének buzdító alkalmi beszédéből lelki épülést vegyen, mert a »mai nap örömondásnak napja«. 2. kór 7. c. »A mi Urunknak Istennünknek, ki bennünket egy ezredév vésein és viharjain épen áthozott »szent napja ez!« Thim. 8. 9.

A mindenható Isten áldó kegyelme legyen s nyugodjék ev. ref. anyaszentegyházunkon és magyar hazákon!

Kiss Áron,
püspök.

Irodalom és művészet.

Bocskay a hajduk atyja. Ez alatt a cím alatt jelent meg a Gönczy-egyesület »Fülleres füzetke» vállalatában egy kis könyvecske, melynek Simon Károly hadházi ev. ref. tanító, az ismert kitűnő tollú, szellemes író a szerzője. A két ívnel többre terjedő kis füzetke népies nyelven írva ismerteti Bocskayt, a hajduk atyját s tekintettel arra, hogy a hajduvárosokat ezen téma nagyon érdekli, bizonyára roppant kelendőségnek fog örvendeni a kis füzetke, melynek ára 10 fillér (15 kr.) Kapható a Gönczy-egyesületnél, Hoffmann és társa könyvnyomdájában és minden könyvkereskedésben.

Színház és zene.

Domi az amerikai majom. Tegnap a bérletszünetes napon újra ez a szomorú vigjáték került színre Dunay Árpád majomszínész vendégfellépésével. Az előadás ma is olyan volt,

mint egy héttel azelőtt. Dunay és Nyilassy mindvégig jól mulattatták a közönséget. — A nap nevezetessége még csupán az volt, hogy a Klenovics-pár a »Domi«-ban lépett fel utoljára. Igazán érthetetlen a direktorium eljárása, hogy Klenovicsné Szerémi Gizella át kit a debreczeni publikum ittléte alkalmával mindig szeretetével halmozott el, ilyen szerepben bucsuztatta el.

Thália temploma zárva. Virágvasárnapjától kezdve egy héttig a színház zárva lesz. A jövő héten ugyanis a társulat új tagjaival folynak a próbák. Az első előadás vasárnap április hó 5-én lesz.

*** Tapolczay bucsuzik végleg.** Tapolczay Dezső, a debreczeni közönség kedvence már napok óta végzi bucsuzását azoktól, kik őt ittléte alatt szeretetükkel halmozták el. Szerkesztőségünkől is a mai napon vett bucsut és már holnap reggel utazik Budapestre. A kiktől az idő rövidsége miatt személyesen nem vehetett bucsut, ez uton mond „Isten hozzád”-ot Tapolczay Dezső.

Ujdonságok.

*** Isteniszteletek.** Holnap, f. hó 28-án virágvasárnapján az ev. ref. templomokban az isteniszteletek a következő sorrendben tartatnak meg: a nagytemplomban Dicsőfi József lelkész, a kistemplomban Kőnyves Tóth Kálmán lelkész, a Kossuth-utcai templomban Nagy Sándor IV. é. teológus, az ispotály templomban Szilgyi Imre lelkész.

*** A református konvent közgyűlése.** Az evangélikus református konvent április 21-ikén tartja közgyűlését a Lónyai-utcai főgimnáziumban. Ezt megelőzőleg a közalapok végrehajtó bizottsága április 16-án, az országos lelkészi gyámintzet végrehajtó bizottsága pedig április 18-án, s az egyetemes tanügyi bizottság 19-én ülészik.

*** Amerikaiak a kiállításán.** Az amerikai magyarok olyan hazafias buzgósággal fáradsnak a tömeges atrándulások szervezésével, hogy már legalább egy nagy kirándulás biztosítottnak tekinthető. Ez a közel ezer főből álló társaság május végén indul el Amerikából az Augusztus-Viktória hamburgi gyors gőzösön. Bécsig vasuton utaznak az amerikaiak, onnan a Dunán le ismét hajón. A június közepére eső koronázó ünnepeken az amerikaiak itt akarnak lenni. Ugyanerre az időre esik az Egyesült Államok alapító ünnepe: június 14. Az átjövő amerikaiak ezt a napot a Margitszigeten akarják nagy lakomával megünnepelni.

*** Kiállítás versenypályája.** A millenniumi torna- és versenytér néhány nap mulva már teljesen készen lesz a Stefánia-ut és a löversenyter közé eső területen. Különösen nagy munkát adott a telep kiegyenlítése, mert egész kis dombokat kellett lehorcáni és valószínűleg völgyeket betemetni. A fordulók és hajtások kellő megkonstruálása is nehéz feladatot adott Strasser Urik műépítésznek, az országos sportbizottság tagjának, a ki ezt a feladatot olyan sikeresen oldotta meg, hogy a millenniumi versenytér szakértők már most a kontinens legjobb pályájának mondják, sportkörökben mozgalom indult meg, a mely azt óhajtja keresztülvinni, hogy a versenypályát a kiállítás után is hagyják meg, s hogy Budapesten ne csak a löversenyeknek, hanem az embersportnak, valamint az országos tornaversenyeknek is legyen megfelelő helyök. A tribünöket 34000 forint költséggel építik s a teljesen biztos nézőhelyeken kívül megfelelő öltözők, pihenők is lesznek, valamint tarsalgó szobák, dörzsölő és fürdő szobák stb. Nagyon pompás lesz a nézőtér legkiválóbb helyén az udvari páholy. Az új versenytér rendezendő versenyek közül mér eddig biztosítva van:

1. A tanuló ifjúság országos tornaversenye június 8-ika és 15-ike közt, két egymásután következő nap délutánján.

2. A magyarországi tornaegyletek szö-

vetségének versenyei két egymásutáni napon ugyancsak június 8. és 15-ike között.

3. Nyolcz atlétika verseny és pedig az eddigi megállapodások szerint május hó 3, 17 és 31-én, június 7, 28 és 29-én, július hó 12 és 26-án, augusztus 20 és 23-án (egy ország-uti versenyyel kapcsolatban) szeptember 6, 8 és 27-én, ös-zevéve tehát 25 verseny.

*** Halálozás.** Polgár Bihary István és neje Szabó Zsuzsanna, a magok mint gyermekeik: Juliánna, férjével Kallai Imrével, gyermekeik: Juliska és Mariska; Pista, Erzsike, Mariska, Katicza és Lajos; öz. polg. Szabó Istvánné, mint nagyanya, egy a nagyszámu rokonság nevében is mélyen szomorodott szívvvel jelentik forrón szerezett gyermekök, illetve testvérök unoka és rokon Laczikának III-ik gimnásiumi osztálybeli tanulóinak, folyó hó 27-ken délután 3 órakor, életének 15-ik évében történt gyorsos elhunytát. A boldogútnak földi maradványai folyó hó 29-én délután 3 órakor fog-nak, n.-csapó-utca 403-dik számú háztól, az ev. ref. egyház szertartása szerint a Kossuth-utcai templomban tartandó rövid ima után, a Kossuth-utcai sírkerben örök nyugalomra helyeztetni. Végtisztességtételére rokonainkat, ösmerőseinket és a n. é. közönséget szomorodott szívvvel meghívjuk. Debreczen, 1896. Márczius hó 27. A temetést Dankó M. temetkezési intézete rendezi.

*** Jarlathamisítás.** L. Nagy Kálmán habagosi illetőségű gazdaembernek, mint ő mondja, nem volt — és nem is lesz — más büne csak az, hogy megengedte hogy egy marhá-járlat dátumát 21-éről 24-ére javíthassa ki, egy uriember. Ezen engedékenységet ma a debreczeni királyi törvényszék, mivel beigazoltak látta azt, hogy a hamisítás tisztán családi szándékból történt, nyolcz napi fogházra ítélte. L. Nagy Kálmán sajnálatlial vette tudomással a büntetést és hogy ne keljen neki többet ilyen rongy ügyek miatt befáradni Debreczenbe, rögtön meg is kezdte büntetésének leülését, csak azt kért a kir. ügyészől, hogy engedje meg neki, hogy a saját költségén élelmezze magát. Megengedtetvén nyolcz napra nyugalomba vonult a könnyen engedő férfiú.

Veszprémy Klárka.

Egy parányi kis barányi felhő játszott az égboltozaton, habozó fehér, fodros ruháscskáját kis testvércskéje a szellő, meg-meglibegtette; többi játszó társai, a fényes szemű csillagok, csupa kedvtelésből, vagy bujósít játszottak vele, vagy pajzánságból hamiskásan kacsingattak rája; az est és regghajnal naponkint rózsaszínű fátolyt borítottak a kis kedvenczre s tündéres szép álmokban ringatták. De nyugot felől sötét sörényű felleg verődött össze, egykoron a moraj mindegyre közelébb hallatszik, villám villámot ér. Kétségbeesve futkos a szellő; a kétség kioltja a csillagok fényét, — a félelmtől — sáppadtá válnak az esti és regghajnal: mi lesz a kis kedvenczcel, a parányi kis barányi felleggel?! Meg-zánta őket a hold, mondván; mit se aggódjatok testvéreim, majd én egy ezüst sugárszálon lebocsátom a földre a kis barányfelhőt, ott biztonságban lehet tovább is, és bármikor tetszik, meglátogathatjátok őt. Ugy lón. Mikor a kis barány felhő lekerült a földre, akkor is ott voltak mellette a régi kis pajtasok. A bölcsőjénél a legszebb altatódalt dudolgatta; a fényes csillagok szemébe ragyogtak, az est- és regghajnal, pirosra festik az alvó leányka gömbölyű két kis orcáját. Az ég minden boldogsága szállt le a házra, hol az a kis bölcső ringott... De az a sötét felhő csak nem oszlott el az égről; moraja egyre hallatszott: — villama mind v a k i t ő b b l ő n. — Mind ritkább lett a játszó társak látogatása a kis bölcsőnél; mig egyszer, midőn már az égkéjje egész sötétre vált; rengett az égbolt a dörgés miatt; az éjj nappallá lőn a villámok tüzetől — egész el is maradtak a játszó társak. Mit keresnének ők ott, hol enyészett mutogatja ellenállhatatlan dülő hatalmát?! Egy volt csupán, ki öröködött a bölcső fölött: a szelíd hold. Ez egy felhő hasadékán észrevétlenül le-bocsátá a földre ezüst sugarát, fe vitte a győ

tört leánya lelkét oda, hol változás nincs, a könny ismeretlen, a boldogság zavartalan, a lét örök. — Aztán az egész táj kihalt, pusztalón.

Ez a kép, melyet csak halványan sikerült megfestenem arról a kis leánykáról, ki nek nevével gyászszal körítve látja a nekrológ élén a t. olvasó: milliók és milliókra ráillik. A különbség egyik és másik közt csak az, hogy a kunyhók lakója szegénysége megosztója; a közepréndi munkaereje megosztója; a palozsák lakója a régi fenyő urak birtokát; a koronások, esetleg egy hatalmas trón urát szemlélik az új szülőttben. De egyben aztán mindenike egyenlő: minden új szülött a jövő boldogságára egy-egy kis előpénz; mindenike a vesztesség érzete mélyen lesújtó. A könny mindenkinél fájdalom szülőtte. Ez adjon vigaszt a lesújtott szülőknél, az, hogy kik nem vegyít-hetjük könnyeinket ma össze az övéikkel: a távolban is érezzük a fájdalmat, mit ők érzenek s vigaszt imánkat értők felküldjük az örök jó Istenhez. A lesújtott szülők az aranyos kis Klárka haláláról a következő gyászjelentést adták ki: Veszprémi István és neje Kontz Klára. gyermekek: Zoltán nevében is; továbbá öz. Kontz Sándorné. Poroszlai Paulina, fájdalomtól megtört szívvvel jelentik forrón szeretett kedves kis leányuknak, illetőleg unokájának Veszprémi Klárikának f. é. márcz. hó 27-ik napján, élete 7-ik havában történt elhunytát. A kedves halott földi részei f. évi márcz. hó 29-ik napján, d. u. 3 órakor fognak a h. hadházi sírkertben örök nyugalomra tétetni. H. Hadház, 1896. márcz. 27. Béke hamvaira!

* **Tizenkettőszer elítelve.** Egy megrogzött bűnös állott ma a törvényszék előtt, aki már tizenegyszer volt büntetve. H. Böszörménybe való és Nyíri Jánosnak hívják, a múlt év okt. 7-én bejött az országos vásárra, ahol egy pár gyermekezipőt lopott Tóth János cipészemester áruló sátrából. De a gazda lefűlte a tolvajt, a kit minden szabadkozása ellenére, bekísérték a rendőrségre. Onnan az ügyészséghez kísérték, a hol kiderítették, hogy most jön 12-szer büntetés alá és 9-szer csak bizonyítékok hiánya miatt mentették fel az ellene emelt vádaktól. A törvényszék a számos visszaesés miatt 2 évi fegyházra ítélte a javíthatatlan tolvajt. A kir. ügyész súlyosbításért felelősséget.

* **Hangverseny.** Boros Gyula Magyarországon általánosan ismert, vak hegedűművész jelenleg Debreczenben időzik és holnap, vasárnap este Erőss Jakab „Magyar Király” kávéházában hangversenyt rendez. A hangverseny, — a mint az a velünk közölt műsorból is kitűnik a rendkívül érdekes lesz.

* **Tanítók és tanulók a kiállításán.** A kereskedelemügyi miniszter és a vallás- és közoktatásügyi miniszter együttesen nagyszabású akciózt indítottak meg, hogy Magyarországon minden tanítója és minden tanulója, szegény és gazdag egyaránt, a felsőbb iskolák hallgatói és professzorai épügy, mint a tanítói iskolák parasztyerekei és tanítói részesei lehessenek a nemzeti ünnepnek s legalább egy pár napig megnézhessék az ezredéves kiállítását. Olyan kedvezményeket biztosítanak, olyan könnyedséget szereznek, s olyan megszényülő apparátussal szervezik az egész akciózt, hogy Magyarországon bizonyára nem marad egyetlen tanító és tanuló, ki föl ne kerülne a hat hónapon belül a fővárosba. A tanulók felrándulásainak szervezése a következőképen történik: A vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendeli, hogy a fővárosban az iskolai szünet június 15-ikén kezdődjék és szeptember 15-ig tartson. A főváros nagyobb iskoláit erre az időre kizárólag a tanuló ifjúság számára lakásoknak rendezik be, még pedig berendeznek ily lakásokat: az V. ker. gimnáziumban, az V. ker. reáliskolában, a VI. ker. reáliskolában, a VII. és VIII. kerületi gimnáziumban és a református gimnáziumban. A lakásokat vállalkozókkal rendeztetik be, a kikkel most folynak a tárgyalások. — A tanulóknak semmi egyebet nem kell fizetniük, csak a takarításért egy csekélységet és a hutorok kopásáért valamit. — Az ellátást a tömegesen felránduló tanulók, a kiket mindig

tanáraik vezetnek, a kiállítás területén kapnak, reggelit, ebédet és vacsorát. — Hozzáértő vezetőkről az országos tanáregyesület gondoskodik. A vasutak is tetemes kedvezményeket nyújtanak. A tanulók második osztályon III. félárú jegyekkel, a harmadikon osztagú jegyekkel jöhetnek, a harmadikon félárú jegyekkel. — A kedvezményeket mind egybevetve, egy tíz esztendősnél korosabb tanuló, a ki tehát mindenütt felnőtt számba megy, három napi budapesti tartózkodása, beletudva az utazást, lakást, ételmezt, a belépő jegyek árát, kerül:

a XIV. zóna távolságból 10.— frtba,
a VIII. „ „ „ 7.50 „
az I. „ „ „ 4.40 „

Még olcsóbb a népiskolai tanulók, a tanítói iskolák tanulóinak ellátása. Ezek barakkokban laknak, s ott kapnak ellátást. Az utazások pedig két napi tartózkodással a XIV. zónába eső helyekről se kerül többé, csak 3 forintba. Száz tanulóknak a felhozása a legtávolabbi eső helyekről se jár több költség, mint 300 forint. — A legnagyobb kedvezményt pedig azok a tanítók élvezik, a kik csekély fizetésért dolgoznak évszámra s a kik talán egyáltalán nem jöhetnek fel a milleniumi kiállításra. A kereskedelemügyi és a közoktatásügyi miniszter együttesen intézkedtek, hogy a tanítók, a kik 400 forintnál nagyobb évi fizetést nem kapnak (pedig a vidéki kisebb iskolák tanítói évszámra mind ebbe a csoportba tartoznak), teljesen ingyen jöhessenek fel a kiállításra. A tanítók összeírásával, a kirándulások szervezésével és beosztásával a tanfelügyelők vannak megbízva.

* **A tekei mandátum.** Alig pár órája, hogy lehunyta szemét Kemény János báró, a tekei választókerület képviselője s választói már kijelölték utódját. — A tekei kerületben ugyanis Kemény helyére a szabadelvű párt Dózsa Endre tekei főszolgabíró lépteti föl.

* **Millenniumi kalapok.** Nagyon csinos formájú kalapokat láthatunk a legközelebbi napokban feltűnni a sétahelyeken. Ezek a csinos, de mindamellett olcsó, millenniumi kalapok Debreczenben Schvarcz M. L. kereskedésében (a főposta mellett) kaphatók. A fővárosban már rendkívül elvannak terjedve az e fajta kalapok, nemcsak azért, mert a második ezredév beköszöntével minden magyar ember nemzeti viseletet hord, hanem azért is, mert csinos tetszetős formájuk, olcsóságuk a többi kalapok felett előnyt biztosítanak neki. A kalapokat Fáy Antal és Társa budapesti czég (Váci utca) hozza forgalomba.

Táviratok.

Országgyűlés.

(Saját tudósítónk távirata.)

Budapest, márcz. 28.

Ülés kezdete d. e. 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Balogh Géza, Eszterházy Kálmán, Molnár Antal.

A kormány részéről jelen van: Bánffy Dezső, Fejérváry Géza báró, Daniel Ernő, Daványi Ignac, miniszterek.

A múlt ülés jkönyvének felolvasása és hitelesítése után a földmivelésügyi tárca költségvetésének tárgyalását folytatták.

Az általános vitában ma csak Kólosvári Kiss István vett részt, a ki szokott humorával bírálta a költségvetést.

Különösen hosszasan beszélt a birka-tenyésztésről, a melyről a földmivelésügyi miniszter exposéjában meg sem emlékezett.

Lukács László pénzügyminiszter felelt ezután két interpellációra Kemény Pálnak az italmérségi engedélyek kiadása tárgyában és Szilvási Istvánnak a végrehajtásokkal kapcsolatban paksi szállóbirka-tenyésztéséről.

A Ház a válaszokat tudomásul vette.

Percezel Dezső belügyminiszter Pázmány Dénesnek a kolozsvári nemzeti színház alapjából hiányzó 10—12 ezer forintnyi összeg hovatűnése ügyében hozza intézett interpellációjára azt feleli, hogy a kolozsvári nemzeti színház alapjait

nem fecséreli el senki, hanem azon összeget befektetésre fordították.

Pázmány Dénes nem volt jelen az ülésen, így a választ a Ház tudomásul vette.

Percezel Dezső miniszter még egy interpellációra felelt. Okolicsányi László interpellációjára, melyet az Bartók Lajos országgyűlési képviselőnek a nemzeti színháznál elfoglalt dramaturgi állástól való felmentése tárgyában intézett a belügyminiszterhez.

Percezel azt feleli Okolicsányinak, hogy Bartókot nem a képviselőházi beszéde miatt mentette fel dramaturgi állásától, hanem részben a sajtó támadásai miatt, részben pedig mert azt az állást megszüntették és külön dramaturgot neveztek ki.

Okolicsányi Percezel választát nem veszi tudomásul, de a ház többsége igen.

Visontai Soma ezután három interpellációt terjesztett elő a Házban. Egyet a kereskedelemügyi miniszterhez az újvidéki posta- és távirata kezelésénél tapasztalt szabálytalanságok, egyet az igazságügyminiszterhez az újvidéki törvényszéki palota, egyet pedig a miniszterelnökhöz az összehívandó szerb egyházi kongresszus ügyében.

Szederkényi Nándor az egri választás ügyében intézett interpellációt a belügyminiszterhez és vette biralat alá az egri anyakönyvi felügyelőnek a választás körül elkövetett visszaéléseit.

Ülés vége d. u. 2 órakor.

A Ház szünete.

Budapest, márczius 28. (A Debreczen ered. táv.) A vicinális vitákban kifáradt honatyák ma kezdik meg husvétii szünidejüket, a mely ápr. 8-ig fog tartani, a mikor a földmivelésügyi tárca költségvetésének tárgyalását folytatják.

Elítelt párbajozó újságírók.

Budapest, márcz. 28. A Debr. ered. táv. A budapesti kir. törvényszék előtt ma állottak Inczedy László és Bihar Géza, újságírók a köztük lefolyt ismeretes párbajért. A törvényszék ezért Inczedyt két heti, Bihar egy heti államfogházra ítélte. Ugy a vádlottak, mint a kir. ügyész belenyugdottak az ítéletbe s így az jogerős lett.

CSARNOK.

Hullámok közt.

Regény két kötetben.

Írta: CSENGEY GUSZTÁV.

Első kötet.

34.

A villámvezér.

(Folytatás.)

Kevés idő van, nyájas olvasóm, oly kevés, mint az a néhány sor, melyben a tért kijelöltem.

Most fordulj nyugatnak.

Ott a harc hullámszik előttem.

A szemhatárt elzárja ugyan a lőpor-füst előled, de alant a mozgó csapatok ki-kibontakoznak abból. Mert egy sebesen rohanó tömeget látsz ingó tollas csákokkal, lebegő mentéssel, előre nyújtott kardjaik úgy villognak a napfényben! Ezek huszárok. Majd egy csoport fehér zubbonyos lovasság üget el szemeid előtt, réz sisakjaikról visszaverődik a napsugár. Majd ismét egy-egy szuronyerdőt látsz kigyóznia ide-ide vonulva... összehúzódnak... majd ismét hosszán kinyújtja kezét. És közbe-közbe trombita sebes hangja harsog és dob perget hamos tactussal és a küzdők harczerdítései ri-harzik... és az ágyuk bömbölve hányják tekeiket.

A magyar had a helység határánál foglalt állást; a nyugatról váratlanul előtöppant ellenség szoritotta ide folytonos tüzeléssel; de a magyarság itt végre erős állást foglalván el, a császáriak kemény ellenállásra találtak. A magyarok segédcsoportokat nyertek a hegylánczolat felől. Váratlanul, mint a villám rohanát a táboron a hír:

Villám jött meg guerilláival! Rajta magyar. A villámvezér itt van; mienk a győzelem!

Es az eddig folytonosan hátráló magyar zászlóaljok most dühös lelkesedéssel veték magukat az osztrák csapatokra s visszaverték azokat jó szuronyaikkal.

A visszalökött császári csapatok rémülten kiálták a had zöméhez érve: "A villámvezér!"

E szóra nem egy marcsona vitéznek sápadt el arca a császáriak közt, némelyek kelesztet vetve magukra, suttozták:

— Istennél a kegyelem! Most győzni vagy halni kell; nincs menekülés!

Egy vezénylő ezredes meghallja a félelmes hír szavait, azonnal futárt meneszt a tábornokhoz.

— Rögtön három ezred induljon arra az oldalra, hol a villámvezér állást vesz, parancsolja a tábornok.

A futár nem mozdul; esodálkozó, kérdő tekintettel néz vezérére, ki most haraggal rivall rá:

— Nos? nagyot hall ön? Három ezred a villámvezér posztója ellen!

— Van is annak posztója! — mormog a futár. Mindenütt jelen van az, nem ember, ördög az!

— Ember, ha mondom! Tízezer forintot annak, a ki lelövi!

A magyar hadak pedig óriási diadalkiáltásban törnek ki, midőn a hegyek közül előzőnlő vad, marcsona harcizok élén a guerilla-vezért először megpillantják.

Ki ez az ember? Kinek neve is elég arra, hogy az előnyomuló ellenség harci bátorságát egyszerre lelohassza, kinek pusztja megjelenése győzelemre viszi a lankadó magyar csapatokat, kinek fejére tízezer forintot tűz ki egy másodrangú osztrák tábornok.

Meg fogunk e rejtélyes egyéniséggel ismerkedni, de most az ütközetet el nem hagyhatjuk. Eppen azon pillanathban néztünk szét a dombról, midőn a koczka fordult s a magyarok a villámvezér megérkezéssel kedvező helyzetbe jutottak.

A magyar tábornok a dombon tábornokának közepette távesővel figyelemmel vizsgálta az ellenség mozdulatait, midőn a guerilla-vezér ott termelt előtte s kardjával üdvözölvén őt, szólt:

— Futár helyett magam jöttem, tábornok ur! a balszárnynak erősítésre van szüksége, az ellenség néhány ezrede nyomul ellene. Alkalmasint engem keresnek, mert onnan támadtam.

— Isten hozta önt! szólit szívelyes hangon a tábornok. Nos ne czáfolja meg az ellenség véleményét, maradjon ott, a hol önt keresik s verje vissza őket pihent hadával.

— Pihent hadammal? — felelé mosolygva a guerilla-vezér, az én csapatom alig

háromszáz emberből áll; én csak lelkesedést s jobb fordulatot hoztam soraink közé, nem pedig hadat.

(Folyt. köv.)

Tőzsde.

Budapesti gabonatőzsde.

— Érkezt. d. e. 10 ó. 35. p. —

Őszi buza szept.—okt-re	6.76—77
Uj buza őszre 1896.	7.70—8
Őszi rozs	—
Tavaszi rozs	638.—40
Őszi zab	—
Tavaszi zab	62.4—26
Uj tengeri május—jun.-ra	4.13—14

Bécsi gabonatőzsde.

— Érkezett d. e. 11 óra 20 p. —

Őszi buza szept.—okt-re	7.39—40
Tavaszi buza márcz.—apr.-re	7.52—54
Őszi rozs	—
Tavaszi rozs	6.91—93
Őszi zab	—
Tavaszi zab	6.40—42
Tengeri máj-jun.-ra	4.69—70.

Debreczeni városi színház.

Idénybérlet 141 sz. Páros bérlet 141 sz

Vasárnap, 1896. márcz. hó 29-án:

Holtomiglan.

Énekes színmű 4 felvonásban. Irta: Rutkai György Zejéjét szerzette: Konti József. (Rend. Hevessy.)

Nyiltér.

A karlsbadi vizsel végzett kurák alatt, valamint utótkura gyanánt, ugy ezen viz, valamint egyéb savany vizek használata után: a

MATTONI-FELD

GISSHÜBLER

Legújabb gyógyeszköz

SAVANYUKUT

Legtöbb már általános van alkalmazásban. Reudenic (de thermis, Carlsbadensis tractatus) ugy nyilatkozik, hogy a Giesshübler savanyukut Karlsbad dicsőségére szolgálat, s hogy e hely forrásainak gyógyhatását fokozza. (Savanyu udvari tanácsos monográfiája, Giesshübler, Carlsbad, 1871.)

BOROS TESTVÉREK

NŐI DIVAT ÁRUHÁZABAN
Debreczen, Kossuth-utca 3.

**Tavaszi és nyári
ujdonságok**

megérkeztek
és megtekinthetők.

Egy tényállás.

Általában elismertetik, hogy a mai nővilág a Pompadour-pasta mindenna i használatának köszönheti ama gyönyörű bőrszínét és ama halvány és aristokratikus arcüdeségét, mely a valódi szépség ismertető jeleit képezik. Egy minde kori tiszta, s ha fel nem patogott vagy felszaggatott bőr, arcz és kéz szabad a barátáktól hólyagoktól, fagy és melegségi foltoktól, mind ezen előnyök e-edményezetnek, ha a toilletthez a valódi Pompadour-pastát, a Poudre-Pompadour és a Rix-szappant használjuk. — Ezen orvosi illatszer-czikk igen gyakran magok az orvosok által is ajánlatik.

Hogy az utánzásoktól megóvassunk, győződjünk meg, hogy minden vegcsén a Dr. Rix, Wien, II Praterstrasso 16. R x-Hof a áírás fel van-e tüntetve!

Csődvagyon eladás.

Vagyonbukott **Lusztig Gyula** és **Társá** debreczeni be nem jegyzett czég csődtömegében leltározott 2678 frt 59 krra értékelt festék, olaj, milligyertya, zsiradékból stb. álló ingóságok s bolti felszerelvények zárt ajánlat utjáni eladása, a csődválasztmány által elrendeltetvén, felhivának mindazok, kik azon tárgyakat megvenni óhajtják, miszerint 10% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatait legkésőbb 1896. márczius hó 31-ke d. u. 3 órájáig alólírott csődtömeggondnok n.-hatvan-utcán 1444. sz. a ügyvédi irodájában beadni sziveskedjenek, hol is a csődlettár a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Debreczen, 1896. márcz. 27.

Vadon Sándor

ügyvéd, csődtömeg gondnok.

Nap- és esernyők nagy választékban.

Divatos női gallérok és kabátok, remek diszitett modell-kalapok, eredeti ÁRPÁD BLOUSOK csakis Rózsa Lajos női divat-termében

óriási választékban bámulatos olcsó árban.

Szalma kalapformák gyári árban.

Gyermek ruhácskákban különlegességek.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Van szerencsém a t. cz. közönségnek szives tudomására adni, miszerint

egy nagyobb készlet

partie árunak

kedvező beszerzése

folytán azon kellemes helyzetben vagyok, teljes

férfi öltöny szövetek.

2 frt 70 krtól kezdve 10 frt 50 kr.-ig

a legjobb minőségű és legszebb mintájú

Cheviot, Cammgarn és egyéb gypaju kelmékben szolgálhatni.

Ugyszintén nagy raktárt tartok

sima fekete szövetekből. **Adria, Atlasz Cammgarn és Doskinból**

Számos látogatásért esd

teljes tisztelettel

KLEIN JAKAB

posztó-kereskedő

főter és Miklós-utca sarkán.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!**Pályázati hirdetés.**

A debreczeni „István“ gőzmalom társulat gőzmalmaiban megüresedő főgépész állásra alólirt igazgatóság által ezennel pályázat hirdetik s felhívtnak mindazok, kik ezen állást — melylyel 1400 forint évi készpénz fizetés, szabad lakás, fűtés, világítás és szabályszerű jutalékban részesülési kedvezmény van összekötve — elnyerni óhajtnak, hogy ez iránti kellőleg felszerelt kérvényeiket 1896. évi április 15-ig benyújtani sziveskedjenek.

Pályázóknak a szükséges elméleti és gyakorlati képesítésen felül a magyar és német nyelvet írásban és szóban teljesen birnia kell.

Debreczen, 1896. márczius 17.

Az „ISTVÁN“ gőzmalom társulat igazgatósága.

Mily elkerülhetetlenül szükséges

a szőlők permetezése

az elmúlt évadban bizonyult be, midőn csakis a permetezett szőlők nem mentek tönkre. Ennek elérhetősére legjobbnak bizonyult **Mayfarth Ph.** és társa

szabadalmazott

— önműködő —

„Syphonia“

szőlővessző és növénypermetezője,

mely az oldatot szivattyúzás nélkül önműködően a növényekre permetezi.

Ezen permetezőkből már sok ezer van használatban, és számos dicséret bizonyítvány mutatja kitűnő voltát valamennyi egyéb rendszerrel szemben.

Ábra és leírás rendelkezésre áll

MAYFARTH Ph. és társánál

mezőgazdasági gépgyárak, különlegességi gyár borsajtók és gyümölcs-értékesítési gépek részére.

Bécs, II/1. Taborstrasse 76 sz.

Árjegyzékek és számos elismerő levél ingye. — Képviselők és ismétlődők kívánatosak.

KISS IMRE

SZÜCS MESTER

DEBRECZENBEN, Főpiacz, 2139. szám.

Eivállal jutányos árban mindennemű

SZÜCSMUNKÁT,

egyszeremind

TÉLI BUNDANEMŰEK, SZÖNYEGEK stb.

kedvező föltételek mellett nyári megőrzés czeljából elfogadtatnak.

Férfi-, női- és gyermek-sapka, karmantyuk raktára.

Huszonöt évi távollét alatt a külföld nevezetesebb városainak, ugymint Bécs, Berlin és Páris legelőkeőbb üzleteiben kellő tapasztalatot szereztem s így egész bizalommal ajánlom magamat a t. közönség pártfogásába.

Tisztelettel

KISS IMRE.

A nyaralásra beadott tárgyak tűzveszély ellen biztosított helyen tartatnak.

Természetes illat, legnagyobb táperő, könnyű emésztés.

Legjobb a

CACAO GAEDKE

mindenütt kapható

P. W. Gaedke & Cie., Brünn és Hamburg.

Természetes illat, legnagyobb táperő, könnyű emésztés.

Közel félszázad óta fennálló magkereskedésben mindennemű

gazdasági-, konyhakerti- és virágmagvak

a legolcsóbb árakon kaphatók.

Csiraképesség és fajazonosság biztosítottik.

Francia és magyar luczerna, kezeskedett allamilág plombázott, arankamentes minő-égekben.

Megvizsgálatlan és plombázatlan magvakat nem tartok.

Elfogadok luczerna- és lóhere magvakat tökéletes tisztítás és arankamentés czeljaból s kívánatra plombázatom is, csekély díj fizetés mellett.

Lóhere, a legszebb lilaszínű, nagy szemű áru plombázott, mesés olcsó áron. **Takarmányrépa** magvak eredeti északnémetországi termés, olomzárolt zsákokban fajtiszta, a létező legnemesebb minőségen, mint: **Oberndorfi sárga veres Mamuth, sárga buczok, olajbogyó alaku és Eckendorfi sárga** az elképzelhető legolcsóbb árakon.

Mindennemű konyhakerti magvak nagy választéka, különös tekintettel itteni viszonyainkra.

Több mint 200-féle a legismertesebb virágfajoknak, hagymák, gumók, stb. állandóan raktáron.

Hubarózsák; 10 drb. 90 kr. 1 drb. 10 kr.

Gladiólus hagymák; 10 drb. 90 és 100 kr. 1 drb. 10 és 12 kr.

Ezzel kapcsolatban és félreértések kikerülése végett megjegyzem, hogy nincsen semmiféle budapesti magkereskedők bizományi raktára s velők semmiféle közönségben nem vagyok.

Az általam és s ját czégem alatt forgalomba hozott magvak mind közvetlen termelőktől vannak, kikkel állandó összeköttetést tartok fen.

Nagy épes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kontsek Géza

előbb **Gaszner Károly**

magkereskedése Debreczen, Kossuth-utca.

**Malomtulajdonosok és
a gazdaközönség becses
figyelmébe!**

Péteri Farkas Vilmos

malom, gép-szerszám-
gazdasági szükségletek raktára

Debreczen, Piacz-utca 20862. sz.

Ajánl a tavaszi és cséplési időnyre

Valódi

gépoliva olajat

napi áron.

Valódi orosz ásvány-
gépolajokat

22 frtól 32 frtig fokozat szerint jótállás
mellett.

Elsőrendű kék úszó kocsikenőcsöt,

Carbolineumot,

Valvolin hengerolajat,

TOVOTTE ZSIRADÉKOT,

angol és belföldi I-a gép-
szijat,

DOBSINEKET, CSÓKEFÉKET,

Gummi és asbest árukat, vizállást
mutató üvegeket, fessmérőket, malom-
csákány és buzogányokat,

malomköveket,

tizedes és százados mérlegeket, szita-
selymet, zsákokat

**a legjobb minőségben,
gyári áron.**

Uj! Hogy és hol?? kereshet
mindenki

egy egészen új cikk eladásával sok pénzt, bebi-
zonyítottat.

Ajánlatok „A. B. C.” jel alatt Schalek
Annoncen-Expedition Wien, intézendők.

Utolsó főhuzás.

Magyar

osztály sorsjáték.

Legnagyobb nyeresemény a legkedvezőbb esetben

1 Millio Korona.

Huzás naponta

1896 Majus 12-től 28-ig.

Nyeremény	korona	korona
1 jutalomdíj	600 000	= 600 000
1 „	400 000	= 400 000
1 „	300 000	= 300 000
1 „	200 000	= 200 000
1 „	100 000	= 100 000
2 „	40 000	= 80 000
2 „	20 000	= 40 000
5 „	10 000	= 50 000
10 „	8 000	= 80 000
34 „	6 000	= 204 000
100 „	2 000	= 200 000
200 „	1 000	= 200 000
2 650 „	200	= 530 000
22 000 „	150	= 3 300 000
25 007	nyeresemények és 1 jutalom	= 6 284 000

III. osztályu vételsorsjegyek árai:

$\frac{1}{1}$ 60,— $\frac{1}{2}$ 30,— $\frac{1}{10}$ 6,— $\frac{1}{20}$ 3,— forint

Ezen eredeti sorsjegy árakon kívül ajánlott levél portoja és
nyeresemény jegyzékért 25 Kr. melléklendő.

Sorsjegyeket ajánl és szétküld az összegnek postautalványon való előzetes
beküldése mellett vagy utánvételt

Heintze Károly

Budapest, Szervita-tér 3.

Sürgöny cím: **Lottoheintze Budapest.**

**II. osztályu sorsjegyeknek a III. osztályra való megújítása a II. osztályu sorsjegy
visszaadása és a megújítási díj befizetésével és pedig:**

1 egész sorsjegy 20 frt, 1 fél 10 frt, 1 tized 2 frt, 1 huszad 1 forint
egkésőbbben május 2-ig eszközlendő. — Nyertes sorsjegyeket minden magassáiban beváltak.

**Blousok, gyermek-ruhák és
napernyők óriási választékban
Steiner Gyulánál**
DEBRECZEN, Főpiacz, a főposta mellett.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani, hogy üzletemben a legjobb minőségű, tisztán kezelt

sestakerti borok

litterenként kimérve

34—36krért kaphatók

Nagyobb rendelők árendeményben részesülnek.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve tisztelettel

Jánossy Béla

Rózsater. Kenyér-piacz.

1896. márczius 20-tól április

15 ig leszallított árak.

12 drb Mignon kép	2 frt 50 kr.
24 " " "	4 " " "
6 " Visít "	2 " 80 "
12 " " "	4 " " "
6 " Kabinet "	5 " " "
12 " " "	9 " " "
3 " Makart "	4 " 50 "
6 " " "	8 " " "
Csoport képek	1 fttól kezdve.

Ritka alkalom.

Leggondosabb kivitel.

Krämer Gyula

fényképész

Debreczen, Nagy-Várad-utca 2088. sz., a Corsóval szemben.

Allami hivatalnokok, egyletek és iskoláknak nagy engedmény.

Köszénkátrányt

legjobb minőségben
zsindely-
és

deszkatetők behuzására,

mely által azok tartó-sága kétszerte hosszabb, továbbá **csulápok**, melyek a földbe ásatnak, **kerítések** s **gazdasági eszközök befestésére**, hordókban á 50, egész 250 kiló súlytartalommal, továbbá saját gyártmányu

coaksot

(pírszén) **kovácsok** és **lakatosok** részére, ajánlja jutányos ár mellett:

a légszeszgyár igazgatósága
DEBRECZENBEN.

ÜGYNÖKÖK

magas jutalek és rendes fizetés mellett felvétetnek egy **redőny** és **görfüggöny** gyárhoz.

Ajánlatok czimzendők:

Goldschmid Emil

redőny és görfüggöny gyár
Prág-Belveder, Posta Prága VII.

SZÖLLŐSI GYÖRGY

ékszerész

Debreczenben, Főpiacz, a városházzal szemben.

Ajánlja du an berendez-tt

arany, ezüst, ékszer és órarakatárát.

Különösen:

Remek **Brillant boutonok** 50 firtól 600 firtig és feljebb.
tüzü " **Solitair gyűrűk** a legolcsóbb ártól 200 firtig.

Mindennemü művészi kivitelü

ARANY, EZÜST TÁRGYAK.

Valódi svájci gyártmányu **finom** szerkezetü férfi es női **ÓRAK** 1 evi jótállás mellett.

Mindennemü ezüst tárgyak, különösen evőeszközök a napi árkelet szerint, ugyszintén minden e szakmához tartozó munkák, javítás-ok és vésések a legolcsóbb árszámítás mellett esz özőltetnek.

Megérkezett

10,000 darab

FÉRFI és GYERMEKÖLTÖNY

a tavaszi és nyári idényre

s a legolcsóbb árak mellett

kapható

Steiner József

ruhakereskedőnél

Főpiacz, Biedermann-palota.

Uj gazdasági gépraktár.

Van szerencsém a t. gazdaközönségnek b. tudomására hozni, hogy itt, Debreczenben (Főtér Szikszay-ház)

Weiser J. C. gépgyáros gyártmányaiából
mezőgazdasági gépraktárt

nyitottam. — Nevezett gyár jól ismert neve és több kiállításon elsőrendü díjjakkal kitüntetett árának ugy **kitünő minősége** mint az árak jutányos volta teljes **garantiát** nyujt arra nézve, hogy a t. gazdaközönség igényei minden tekintetben kielégittetnek.

Kedvező fizetési feltételek !!

A t. gazdaközönséget raktárom megtekintésére kérve, vagyok tisztelettel

KLEIN JAKAB

Weiser J. C. gyár képviselője.

Békés Lajos
 FŐYIACZ, Dr. Újfalussy-ház.
 Ajánlja
 a tavaszi idényre
 dusan felszerelt raktárát
 mindennemű
úri divat
 cikkekben.

Husvétli
tojások
 a legnagyobb
 választékban kaphatók
Leidenfrost Ármin
 fűszer-,
 gyümölcs- és csemege-áru
 kereskedésében
 Debreczen.

Angol, francia
illatszerek,
PIPERE és
CZIKKEK.
 Legjobb bőrpolíró szerek,
 fogporok, hajvizek
Molnár Lajosnál
 megyeházzal szemben
 Frohner
 épület.

Butorok
 szabott árak mellett, a legolcsóbban
 legnagyobb választékban és szolid kivitelben.
KILLER EDE
 dusan berendezett butorraktárban
 kaphatók
 Debreczen, Dr. Újfalussy-ház.

Olajban törött
kész festékeket,
 lenolajat, firneisot, ecsetet,
szobapadló és butorlagot
 parket-kenőcsöt, ásványvizeket és
füszerárukat,
 valamint szepességi borovicskát,
 egri és budai vörös bort, továbbá
 Denaturált szeszt
 tisztelettel ajánl

Mayering Gyula
 kereskedésében, Főter.
 Női ruha-szövet, Satin, Toile,
Cachemier és Selyem kendő
 tavaszi újonsági megérkeztek.
 Szépüléstök napjainkban.

Tavaszi és nyári
férfi fiu- és
puhák
 a legolcsóbb árban kaphatók
 Hatvan-utca sarkán
GRONPELD ADOLF üzletében.

VARGA LAJOS
 fűszerkereskedő, főtér,
 a posta épület mellett.

A közelgő ünnepre
miskolczi hegyi boraimat
 b. figyelmükbe ajánlom
Kálnai Lipót bortermelő
 Nagy-Csapó-utca 7.

A Husvét
 ünnepekre valódi
prágai sonkát
 ezte és nyersen-füstölve ajánl
Tóth Kálmán
 fűszer- és csemege
 kereskedő.

ÚJONSÁGOK
úri
 és
női
 divatezikkekben.
 Különlegességek:
 gyermek ruháscikkben.
Faller Gyulánál
 Debreczen, Piacz-utca
 1901.

Szeplő
és májfoltok
 ellen
 arczkenőcsök és krémek,
 biztos hatásúak és teljesen ártal-
 matlanok. Kétféle minőségű
 illatszerek eredeti üvegek-
 ben és kímérve csak
FRANCISCS és JÓNA
 főgyára és illatszár üzletében,
 Kossuth-utca